

စိတ်ကူးချီချီအမေပညာ

တက္ကသိုလ်စာမျက်နှာများ ခင်ဆွေဦး

mgyc.com

တက္ကသိုလ်တမျက်နှာများ
ခင်ဆွဦး

KS05

ISBN 9789997116291

9 789997 116291

1,300.00KS

တက္ကသိုလ်စာမျက်နှာများ ခင်ဆွေဦး

မျက်နှာပုံစံပန်းချီ - မောင်မြင့်ဌေး

စာမျက်နှာ ၁၂+ မျက်နှာ၊ ၁၂ * ၈၆၀တီ x ၁၈ * ၅၆၀တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၉၊ မတ်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

၂၀၀၃ ငွန်ပွင့်စာအုပ်တိုက်၏ ပထမအကြိမ်ပုံ

ရောင်းစျေး ၁၃၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

တက္ကသိုလ်စာမပျက်နာများ
ခင်ဆွေဦး

THE UNIVERSITY OF
MICHIGAN LIBRARY

THE UNIVERSITY OF
MICHIGAN LIBRARY

တက္ကသိုလ်များ အရိပ်နှင့် စာရေးသူ အမှာစာ

(၁)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နဲ့ ပညာရေး
တက္ကသိုလ်တို့မှာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ကျွန်မပညာသင်
ကြားခွင့် ရလာတဲ့ဘဝ စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်မလစဉ်
ဆောင်းပါးတွေ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မရေးတဲ့ ဆောင်းပါး
တွေကို မြန်မာပြည်တင်ပါမက ပြည်ပမှ စာချစ်သူတွေကပါ
ဖတ်ရှုအားပေးကြတာကြောင့်မို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ကျေးဇူး
တင်ကြောင်း အရင်ပြောကြားလိုပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တည်ထောင်ခါစ
၁၉၂၀ လောက်မှ အစပြုလို့ စစ်ဖြစ်လုဆဲဆဲ ၁၉၄၁ ခုနှစ်ထိ၊
စစ်ပြီးစ ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၀ ခုနှစ်...၊ ၁၉၅၁-၁၉၅၅
(သင်ကြားရေး စနစ်ပုံစံအကြောင်း) ဒါကျွန်မရဲ့ စာသင်နှစ်
များ၊ ၁၉၅၆- ၁၉၆၁ ခုနှစ် (ရန်ကင်း-ထီးတန်းကောလိပ်)

စသည်ဖြင့် အကြမ်းဖျင်း အချိန်တွက်ကြည့်ရင် ၁၉၅၁-
 ၁၉၅၅ ခုနှစ်ဟာ ကျွန်မရဲ့ စာသင်နှစ်တွေပါပဲ။ အဲဒီ ၁၉၅၁-
 ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ သုံးနှစ်၊ မန္တလေး
 တက္ကသိုလ်မှာတစ်နှစ် စုစုပေါင်း စာသင်ချိန်လေးနှစ်တာ
 ကာလဖြစ်ပြီး ၁၉၆၅-၆၇ခုနှစ်ကတော့ ကျွန်မအထက်တန်း
 ပြဆရာမ (လသာ-၂) အဖြစ် “စာသင်ခွင့်” (Study Leave)
 နဲ့ ပညာရေးတက္ကသိုလ်မှာ တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဘီအေ
 (Bachelor of Arts) အဖြစ် ဘီအီးဒီလို့ခေါ်တဲ့ ဘွဲ့လွန်
 ပညာရေးဘွဲ့ (Bachelor of Education) အတွက်ပါ
 တက်ရောက်ခွင့် ကြို ခဲ့ပါတယ်။

အလုပ်လုပ်ခဲ့တာ (၁၀) နှစ်ကြာပြီးမှ တက္ကသိုလ်
 ကျောင်းသူ ဖြစ်ရပြန်လို့ ကျွန်မတက္ကသိုလ်ရဲ့ အရိပ်တွေ၊
 အငွေအသက်တွေကို တတမ်းတတစွဲငြိခဲ့တာ အမှန်ပါပဲ။

ပထမ အဓိပတိလမ်းမမှ ရေတမာပင်များက အစပြုလို့
 မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းနဲ့ သစ်ပင်ထူထူ တောအုပ်ငယ်တွေ သစ်အို
 ပင်၊ သရက်ပင်၊ မရန်းပင်တွေ၊ ပင်စည်ကြီးမားလှတဲ့ သစ်
 ပုပ်ပင်၊ နွေဦးမှာ သစ်ရွက်တွေတဖြုတ်ဖြုတ် ကြွေကျလေ့
 ရှိတဲ့ မဟော်ဂနီပင်၊ ယုဒသန် (ရှေးအခေါ် ဂျပံဆင်) စာသင်
 ခန်းတွေရှေ့မှ ဘိုဟီးမီးယားခေါ် စွယ်တော်ပင်တွေ၊ ယုဒသန်
 ဘုရားရှိခိုးကျောင်းရှေ့မှ ဝါးရုံပင်တွေ၊ သီရိဆောင် ဆင်ဝင်
 ဘေးနံရံမှာတွယ်ကပ်တက်နေတဲ့ အိုင်ဗွီပန်းခရမ်းရောင်တွေ၊
 အင်းလျားဆောင်ရှေ့မှ ကံ့ကော်ပင်တန်း၊ ပင်မတက္ကသိုလ်
 တစ်ဖက်ကမ်းကူးပြီး ပညာရေးတက္ကသိုလ် ဆက်သွားရာ
 ကတ္တရာ လမ်းပြောင်ပြောင် ဘေးနှစ်ဖက်မှ ခရေပင်တွေ

စိတန်းပေါက်နေတာမို့ ခရေလမ်း၊ ပိတောက်ပင်တန်းလည်း
 ရှိနေတာမို့ တချို့အခေါ် ပိတောက်လမ်း၊ “ခက်လည်း စိပ်စိပ်၊
 ရိပ်လည်း မြိုင်မြိုင်၊ ဝင့်ခိုင်သီးမှည့်” ဆိုတဲ့ ကန်တော်
 မင်းကျောင်း ဆရာတော်ရဲ့ အဖွဲ့အနွဲ့လို သာယာ လှပြီး
 ကျွန်မပညာရင်နဲ့ သောက်စို့ခဲ့ရတဲ့ အမိတက္ကသိုလ် မြေကို
 လွမ်းမဆုံးနိုင်တာ အမှန်ပါပဲ။

အခါမလပ်ကြားနေရတဲ့ ချိုးငှက်ကူသံတွေ၊ ကျေးငှက်
 သာရကာတေးသီဖွဲ့သံ၊ နွေရာသီ မတ်လဦးမှာ စတင်ကြား
 ခဲ့ရတဲ့ ဥဩငှက်တွေရဲ့ မြည်ကြွေးသံ...အားလုံးဟာ အလွမ်းဖွဲ့
 ချည်းပါပဲ။ စာရေးဆရာတွေကလည်း တက္ကသိုလ်နောက်ခံ
 ဝတ္ထုတွေ ရေးလာကြတာ စာဖတ်သူတွေကို အတော်လွမ်းမိုး
 လာခဲ့ကြပါတယ်။ စာရေးဆရာ တစ်ဦးကတော့ တက္ကသိုလ်
 ကျောင်းလာတက်တဲ့ ကျောင်းသူတွေဟာ လင်လာရှာတာလို့
 ရေးပေမယ့်လည်း စိတ်မဆိုးနိုင်ဘဲ သူရဲ့အချစ်ဝတ္ထုတွေကို
 ဖတ်ရှုစွဲလမ်း နေခဲ့မိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက တက္ကသိုလ်နောက်ခံ
 အချစ်ဝတ္ထုတွေ ပလူပျံသလို ထွက်ပေါ်လာပြီး စာဖတ်သူတွေ
 အသည်းစွဲ ဖြစ်လာပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်အရ ပြောမယ်ဆိုရင် ကျွန်မတက္ကသိုလ်ရောက်စ
 အိပ်မက်ကမ္ဘာ (Dream World) ထဲမှာ သမိုင်းစာမျက်နှာ
 ပြုစုဖို့ဆိုတဲ့ အဓိကရည်မှန်းချက် ကျွန်မရဲ့နှလုံးအိမ်ထဲ မြှုပ်နှံ
 လို့ပေါ့။ ကျွန်မတို့နောက် ၁၅ နှစ်အကြာမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
 ကျောင်းသား ဘဝရေးဖွဲ့ကြတဲ့ ကဗျာတွေမှာလည်း ဒီလိုရည်
 မှန်းချက်တွေ ရင်ထဲတည်ဆောက်ကြလို့။

ချစ်စရာ မိုးဥတု
 သမိုင်းစာမျက်နှာ ပြုစုဖို့
 လူငယ်တစ်စု ရောက်လာကြတယ်။
 မောင်သစ်လွင် စာရင်းထဲ
 ကျွန်တော်လည်း ပါခဲ့တယ်။
 ပတ်ဝန်းကျင်အသစ်
 ချစ်စရာ တက္ကသိုလ်ဘဝ
 ခဏတော့ ရခဲ့ပါရဲ့...တဲ့

(၃)

ကျွန်မတို့ ဘာလုပ်လုပ် အဓိပ္ပာယ်ရှိရမယ်။ ကိုယ်နှုတ်၊
 နှလုံးသုံးပါး အဓိပ္ပာယ်ရှိတာပဲ ဖြစ်စေရမယ်။ အဲဒီတုန်းက
 အသက် ၁၇ နှစ်အရွယ် ကျွန်မလည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ
 ဘဝနဲ့ စာရေးဆရာမ ပေါက်စအဖြစ် စာတွေရေးခဲ့ပါတယ်။
 ကျွန်မတို့ခေတ်ရဲ့နှလုံးခုန်သံတွေဟာ လူ့ဘဝ ပန်းချီကားချပ်
 သို့မဟုတ် ကဗျာတွေပါပဲ။

ဒီမှာ အကျင့်ဖောက်ပြန်နေသူတွေ၊ အမှန်တရားမှ
 သွေဖည်သူတွေ၊ ပညာတတ်ဉာဏ်နဲ့ ပကာသနဖက်သူတွေ၊
 အပေါ်ယံမျှသော တွေးတတ်သူတွေ မရှိဘူးမဟုတ်ပါဘူး။
 ရှိကြပါတယ်။ ပန်းပေါင်းစုံပွင့်ကြတာပဲ။ အဲဒီအထဲမှာ
 အဆိပ်ပန်းတွေလည်း ပါမှာပေါ့။ ဘာပဲပြောပြော တက္ကသိုလ်
 ဘဝဟာ ချစ်စရာကောင်းပါတယ်။ ဘဝရဲ့အနာဂတ် အလှ
 အတွက်လည်း ရှင်သန်မှန်းမသိ ရှင်သန်လာတာပါ။ ကျွန်မတို့
 ဘဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျွန်မတို့ ခေတ်ရဲ့ အရိပ်တွေ၊ ခံစားမှုတွေ၊

ရင်ခုန်သံတွေဟာ စာဖတ်သူတွေအတွက် ကြည်နူးဖွယ်၊
 လွမ်းဆွတ်ဖွယ်တွေ မျှဝေခံစားကြရင် ကျွန်မဒီရန်ကုန်၊
 မန္တလေးနဲ့ ပညာရေး တက္ကသိုလ် ဆောင်းပါးတွေ ရေးရ
 ကျိုးနပ်ပါပြီ။

ကျွန်မတို့ မြန်မာတွေ ဘဝကို အလဟဿ ဖြုန်းတီး
 တဲ့ လူစားတွေ မဖြစ်စေချင်ပါဘူး။ ကျွန်မချစ်တဲ့ စာဖတ်သူ
 တွေ ပြည်သူတွေနဲ့ လောကသားတွေ ရွှင်လန်းသာယာ ရှိကြ
 ပါစေ။

mgyc.com

mgyc.com

တက္ကသိုလ်နှင့် အိမ်လွမ်းစိတ်

စာရေးဆရာများသည် ကံ့ကော်တောကို နောက်ခံထားသည့်
ဝတ္ထုများကို အများအပြား ရေးခဲ့ကြပြီ။
နောင်တွင်လည်း ရေးနေကြပေဦးမည်။
ကံ့ကော်တောနောက်ခံ ဝတ္ထုများသည် နောင်တွင်လည်း
ဖတ်၍ကောင်းနေပေလိမ့်မည်။

အတန်းထဲ ပထမ ရနေကျ
မိန်းကလေးတစ်ဦး
တတိယ အဆင့်ရသဖြင့်
ဝမ်းပန်းတနည်း ငိုနေသောအခါ
ကျွန်မ နားမလည် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်မငယ်စဉ်က စာတော်သောကျောင်းသူ လုံးဝမဟုတ်ခဲ့ပါ။ ကျောင်းသင်ရိုးပညာ အရည်အချင်း၌ မှန်တန်းမျှသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းသား ၄၂ ယောက်တွင် အဆင့်(အမှတ်စဉ်- In Order of Merit)အလိုက် ၂၀ ဝန်းကျင်မျှသာ ရှိခဲ့သည်။ ၁၂၊ ၁၃၊ ၁၄၊ လောက် အဆင့်ရှိခဲ့လျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကျေနပ်ခဲ့သည်။ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ အဆင့်တို့သည် ကိုယ်နှင့်လုံးဝ မသက်ဆိုင် သလိုပင်။ သည် အဆင့်ရှိနေသူများကို မနာလိုဝန်တိုခြင်း မရှိခဲ့ရုံမက ကျွန်မ သည်အဆင့် သို့ မရောက်ခဲ့သည့် အတွက် ဝမ်းနည်းဖွယ်ဟူ၍ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် တစ်ခါမျှ မထင်ခဲ့ပါ။ အတန်းထဲ ပထမရနေကျ မိန်းကလေး တစ်ဦး တတိယအဆင့်ရသဖြင့် ဝမ်းပန်းတနည်း ငိုနေသောအခါ ကျွန်မနား မလည် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

တချို့သော မိဘတို့သည် သားသမီးများ စာမေးပွဲ၌ အဆင့်ကျ လျှင် မုန့်ဖိုးလျှော့ခြင်း၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ဒဏ်ပေးခြင်း ပြုကြသည်။ ကျွန်မ မိဘများကတော့ ရိုက်နှက်ဖို့ဝေးလို့ ဆူပူခြင်းပင် မပြုတတ်ကြပါ။ ကျွန်မ သိမ်ဖြူလမ်း၊ ကွန်ဗင့်ကျောင်းခွဲ(ပင်မစိန်ဂျွန်းကွန်ဗင့် ယခုလသာ ၂) တွင် ၅တန်း ရောက်သောနှစ်၊ နှစ်ဝက်စာမေးပွဲစစ်စဉ် အဆင့် ၇ ရှားရှား ပါးပါး ရဖူးပါသည်။ စာမေးပွဲကြီးတွင် ဘယ်မျှရသည်မသိ။ ကျောင်းသား

၄၀ အနက် အတန်းတင်ရာတွင် အတန်းကျော်၍ ၇ တန်းသို့ ရောက်လာကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၊ စစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် နှောင့်နှေးခဲ့ရသော ပညာသင်နှစ်တွေ 'ကာ'မိအောင် ဆိုကြသည်။

ထိုစဉ်တုန်းက ၆တန်းမျှနှင့်ပင် မက်ထရစ်(တက္ကသိုလ်ဝင်)စာမေးပွဲ ဖြေခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မတို့ ကျောင်းကတော့ အခြေခံ ညံ့မည်ဆိုးသောကြောင့် သည်လိုဖြေခွင့် မပေးခဲ့ပါ။ ၉ တန်းရောက်မှသာ ၉ တန်း (High School Final) စာမေးပွဲနှင့်၁၀တန်း (တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ခေါ် မက်ထရစ်)စာမေးပွဲကို တစ်နှစ်တည်း ဖြေခွင့်ပြုခဲ့သည်။ စာမေးပွဲ အချိန်ကား ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်။ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များက အင်္ဂလိပ် ရော၊ မြန်မာရော ကွဲပြားသည့်အပြင် သမိုင်း၊ ပထဝီ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာလည်း အနည်းငယ်ကွဲပြားသည်။ ပင်ပန်းလိုက်သည့်ဖြစ်ခြင်း၊ ပေါင်ချိန် ၁၀၈၅၅သာ ကျွန်မကိုယ် အလေးချိန်သည် ၁၀၀ အောက် ၉၀ ကျော် ကျော်မျှသာ ကျန်တော့သည်။

၉တန်းအောင်သူများအတွက် အစိုးရဌာနများတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်ပြီး ၁၀တန်းအောင်သူတို့ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ရကြသည်။ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ၉တန်း အောင်များကြသည်။ တက္ကသိုလ်ရောက်ချင်သူများ ငိုပွဲဆင်ကြသည်။ ကံကောင်းစွာပင် ကျွန်မနှင့် သူငယ်ချင်းတစ်သိုက် နှစ်မျိုး စလုံး စိန်မေရီဒိုင်အိုဆီဇင်ကျောင်းမှ အောင်ကြသဖြင့် ဆရာများ မျက်မှောက် မျက်နှာပန်း အလွန်လှကြသည်။ စာပေဝါသနာအိုး ဆရာမကြီး ကက်သလင်း ခင်ခင်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် စာအုပ်များ ကျွန်မတို့ကို ဆုချသည်။ ဆာရိုက်ဒါဟက်ဂက်၏ Golden City လုံးချင်းဝတ္ထု ကျွန်မ ရရာတွင် ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေများက ကျွန်မဆီမှ စာအုပ်ငှားပြီး 'ရွှေမြို့တော်' အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်သည်။

ကျွန်မ ရှစ်တန်းတုန်းက အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို သတိရနေမိပါ

သေးသည်။ လစဉ်စာမေးပွဲတွင် ထုံးစံအတိုင်း အဆင့် ၂၀ ဝန်းကျင်တွင် ကျင်လည်နေဆဲ၊ နှစ်ဝက်စာမေးပွဲကျမှ ထူးခြားစွာ အဆင့်ဒုတိယ ရပါ သည်။ အတန်းပိုင်ဆရာမ တိချာမက်ဂီ Magie ကကျွန်မအား ပြုံးကြည့် ကာ-

“Olga (အော်လဂါ ကျွန်မကျောင်းနာမည်) လာစမ်း”

သူ့စားပွဲအနီး လက်ယပ်ခေါ်သဖြင့် ကျွန်မဝမ်းပန်းတသာ သွားပါ သည်။ သူ့အနီးရောက်လျှင် ကျွန်မထိပ်ကို သူ၏သစ်သားခေါက် ယပ် တောင်နှင့် နှစ်ချက်မျှရိုက်ကာ ဗိုက်ခေါက်ကိုလိမ်ဆွဲပါသည်။

“သဘောပေါက်တယ်နော်”

ကျွန်မနာလွန်းသဖြင့် မျက်ရည်တလည်လည်ဖြစ်ကာ ခေါင်းညိတ် ပြလိုက်ရသည်။ သူစိတ်ဆိုးမည်ဆိုလည်း ဆိုးစရာ၊ နောင်လစဉ် စာမေး ပွဲများကင် အဆင့် ၂၀ကျော်အထိ ကျသွားပြန်သည်။ သူက လက်လျှော့ သွားကာ ကျွန်မကို “ငပျင်းမ” ဟုနာမည်ပေးပါသည်။ ကျွန်မသည် နာမည်အတွက် နာရမှန်း ရှက်ရမှန်းမသိပါ။ အရိုက်လွတ်ရင်ပြီးရော။ ၁၀တန်းတွင် ဆရာမများက ကျွန်မအား အင်္ဂလိပ်သာသာနှင့် မြန်မာဘာ သာများ ဂုဏ်ထူးရရန် မှန်းကြသော်လည်း ဂုဏ်ထူးတစ်ဘာသာမျှ မရခဲ့ပါ။ သည်အတွက်လည်း ကျွန်မကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မကျေမနပ် မဖြစ်ခဲ့ပါ။

ကျွန်မ၏အိမ် ကိုယ်ပိုင်စားပွဲပေါ်တွင် ကျောင်းသင်ရိုး ဘာသာရပ် စာအုပ်များအစား အခြားသော စာအုပ်များသာ ပြည့်နေတော့သည်။ အမေရိကန် စာရေးဆရာမကြီး ပါးလ်ဘတ်ခ်၏ Good Earth ဝတ္ထု နှင့် The Mother, သခင်ဘသောင်း၏ ပန်းသာမစာအုပ်၊ ဂျာနယ်ကျော် မမလေး၏ သူလိုလူ၊ ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်းများ၊ အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဗန်းမော်တင် အောင်၏ မုန်တိုင်းထဲကလူ စသည်များ ဖြစ်ပါသည်။

* * *

(၂)

ကျောင်းပြဋ္ဌာန်းဘာသာရပ်များမှ 'စာ'များကို '၏'သည်မလွဲ အလွတ်ကျက်ရခြင်း ကျွန်မအလွန် ဝန်လေးခဲ့သည်။ ဘယ်လိုဘာသာ ရပ်မျိုးမှ ကျွန်မ '၏'သည်မလွဲ အလွတ်ကျက်ရန် မကြိုးစားခဲ့ပါ။ ကျွန်မ သူငယ်ချင်းတချို့ စာစီစာကုံးကအစ 'အလွတ်'ကျက်နေသည်ကို မြင် တွေ့ရသောအခါ ကျွန်မအံ့ဩကာ နှစ်ကိုမိသည်။

“နင်က ဓာရေးဆရာရဲ့ သမီးကို မကျက်ဘဲ ရေးတင်ပေးပေါ့”
“ဘာဆိုလို့လဲ”

ကျွန်မမှတ်မိသမျှစာကို သဘောပေါက်နားလည်အောင် ဖတ်ကာ၊ အချက်အလက်တွေကို အကျဉ်းမျှ ပြန်ရေးပြီး ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးနှင့် ပြန်ရေးတာ များပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မဟက္ကသိုလ် စာသင်နှစ်များ တွင် အပတ်စဉ် လေ့ကျင့်ခန်းအတန်းများ(Tutorial Classe) များတွင် ကျွန်မ အမှတ်တွေ မကောင်းလှပါ။ ငဝမှတ်ပေးရာတွင် ၄မှတ် ၅မှတ် အနိုင်နိုင်။ စာကိုအလွတ်ကျက်နိုင်သော ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ကျတော့ ၆မှတ် ၇မှတ်အထိ ရတတ်ကြသည်။ အိုင်အေပီ ပထမနှစ်၊ ဒုတိယနှစ်တို့တွင် ကျွန်မယူခဲ့သော ဘာသာတွဲမှာ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ နိုင်ငံသမိုင်းနှင့် လောဂျစ်ဘာသာရပ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံးမှာ ကျက်စာချည်း။

“မိဦး နင်ဉာဏ်ကောင်းရဲ့သားနဲ့ စာကျက်ပါဟာ” သူငယ်ချင်း တွေက သတိပေးကြသည်။ ကျွန်မ မေမေကလည်း ငယ်ငယ်တုန်းက မလှုံ့ဆော်ခဲ့သော်လည်း တက္ကသိုလ်ရောက်တော့ Scholar(စာထူးချွန် ကျောင်းသား)တစ်ဦး ဖြစ်စေလိုခဲ့သည်။ ကျွန်မသည် ကျွန်မရရှိသော အမှတ်တွေကို လေ့လာပြီး ကျွန်မမေမေကို သနားနေမိသည်။

“သမီးတို့ ဖေဖေလည်း စာတော်တယ်။ နော်မန်ဆရာဖြစ်သင်

ကျောင်းက သင်္ချာနဲ့ မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးနဲ့ အောင်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက နိုင်ငံလုံး ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းတွေမှာ တတိယ”

“ဖေဖေက ကျောင်းတုန်းက စာတွေ အလွတ်ကျက်သလားဟင်”

“ကျက်တာလည်း ကျက်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အကုန်တော့ မကျက်ပါဘူး”

“အဲလို အကုန်မကျက်တော့”

“ဖေဖေဘာသာ မှတ်မိတာတွေ ပြန်ရေးတာပေါ့”

ကျွန်မ စိတ်ပေါ့ပါးသွားသည်။

“ကိုယ်ပိုင် စကားလုံးနဲ့လား”

“ဒါပေါ့”

ကျွန်မမှာ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာတွင် ကိုးကားသော စကားပြေရော ကဗျာရော အလွတ်ကျက်မှတ်ဖို့လိုမှန်း သိပါသည်။ သည် ကိုးကား ချက်(Quatations) များသည် စာတွေ အကဲဖြတ်ရာ၌ အရေးပါကြောင်း ဝန်ခံလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သည်ကိုးကားချက်များ ကျက်မှတ် ရမှာဖိုးသောကြောင့် ဘီအေ(ဝိဇ္ဇာ)နှစ်များတွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၊ ခေတ်သစ် နိုင်ငံသမိုင်းနှင့် ဒဿနဘာသာ(Political Science, Modern His- tory နှင့် Philosophy) တို့ယူခဲ့တော့ ဖေဖေက သဘောတူခဲ့သည်။ ဖိလော်ဆော်ဖီတွင်ပင် ကျွန်မတွဲခဲ့သော ဘာသာတွဲမှာ အထွေထွေ ဖိတ်ပညာရပ် (General Psychology) နှင့် နီတိ (Ethics) တို့ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်မှတ်ရရ အမေရိကန်မှ ပြန်လာခါစ ‘ဒေါက်တာစိန်တူ’ အတန်းတွင် ကျွန်မ သူမေးသော မေးခွန်းကို ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးဖြင့်သာ ရေးဖြေလိုက်ရာ ထူးထူးခြားခြား အမှတ် ‘၈’ မှတ်ရဖူးပါသည်။ သူမေး သောမေးခွန်းကိုရော ကျွန်မဖြေထားတာရော မမှတ်မိတော့၊ နှစ်ပေါင်းများ စွာ သိမ်းထားသော်လည်း ခြေကိုက်သည့်အထဲပါသွားသဖြင့် ပြန်မပြော

ပြနိုင်သော်လည်း နဂိုအမှတ်ကောင်းကြသော သူငယ်ချင်းများက 'မိဦး' ပြစမ်းဟု ကျွန်မအဖြေလွှာကို ယူကြည့်ကြပါသည်။

သို့သော် ကျွန်မရေရှည်ကံမကောင်းလှပါ။ 'ဒေါက်တာစိန်တူ' သည် ကျွန်မတို့အတန်းယာယီမျှသာ သင်ကြားနိုင်ပြီး ဆရာပြောင်းသွား ပါသည်။ ကျွန်မကျောင်းစာများကို ငြီးငွေ့လာသောအခါ မေမေဖြစ်စေ ချင်သော စကော်လာ(Scholar) အဖြစ်နှင့် ဝေးသည်ထက် ဝေးလာပါ တော့သည်။

* * *

(၃)

ကျွန်မ အမှတ်အမြင့်ဆုံးရပြီး မှတ်မိသော မေးခွန်းနှင့်အဖြေ ရှိခဲ့ ဖူးပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဝိဇ္ဇာသင်တန်း နောက်ဆုံးနှစ်တွင် ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုစဉ်တုန်းက ကျွန်မတို့ တက္ကသိုလ်များတွင် ကိုလံဘို စီမံကိန်း ဖြစ် နိုင်ငံခြားမှ ဆရာတွေ ရောက်လာသင်ကြားကြပါသည်။ မန္တလေး တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်လာကြသော နိုင်ငံခြားဆရာများမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာ သာအတွက် အင်္ဂလန်မှ မစ္စတာ ဟယ်ရီဆန် (Mr.Harrison)၊ နိုင်ငံ သမိုင်းအတွက် အိန္ဒိယမှ မစ္စ ဘရာဝါဂျာ (Barawaja) ၊ မစ္စဂျော့ချ် (George)၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဆရာ မစ္စတာ အနန်ဒါဆင် (Anandasin) အထွေထွေ စိတ်ပညာဘာသာအတွက် မစ္စတာ ဝိတ်ဆော့(လ်) (Mr.Wathall) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံခြားမှ ဆရာတွေလည်း ကျွန်မတို့မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆရာ တွေပမာ ဆရာတပည့် နွေးထွေးစွာ ရင်းနှီးမှုရှိကြပြီး ဂရုတစိုက်သင်ကြား ကြပါသည်။ မစ္စတာဝိတ်ဆော့(လ်)က သူစာသင်ပြီးတိုင်း သင်ခန်းစာ

လေ့ကျင့်ခန်း(Tutorial Class)ခေါင်းစဉ်ပေးပြီး ရေးခိုင်းလေ့ရှိသည်။ သူခေါင်းစဉ်တစ်ခု ပေးတိုင်း အနည်းဆုံး စာအုပ်သုံးအုပ်ခန့်မျှ စာကြည့်တိုက်မှ ငှားဖတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပါသည်။ စာအုပ်ရည်ညွှန်းစာများတွင် စာမျက်နှာအခန်းကစ ကျွန်မတို့ ရေးပေးရကာ ဖြီးဖြန်းလို့လည်း မရပါ။ စာအုပ်သုံးအုပ်ဆိုတာ အနည်းဆုံး အထွေထွေ ဗဟုသုတအတွက် စာအုပ်များများညွှန်းနိုင်လေလေ ကောင်းလေလေ။

သူပေးသော ခေါင်းစဉ်တစ်ခုမှာ “တတိယ ကမ္ဘာစစ်မဖြစ်ရန် တားဆီးဖို့ သင်မည်သို့သော အကြံဉာဏ် ပေးမည်နည်း”

What all are your suggestions to hunder the third world War?

ထိုအချိန်ကား အဏုမြူလက်နက်များ တိုင်းနိုင်ငံကြီးတို့တွင် အပြိုင်အဆိုင် စမ်းသပ်နေချိန်ဖြစ်ပါသည်။

ဤမေးခွန်း၏ အဖြေတွင် ကျွန်မ မှတ်မိသမျှ စစ်၏အနိဋ္ဌာရုံများကို စတင်ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ နောင်တွင် ကျွန်မရေးခဲ့သော ‘ဒို့တိုင်းဌာနီ’ လုံးချင်းဝတ္ထုထဲမှ အချက်အလက်များ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးရာသည် အဖြေမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်ပြည် ဟိရိုရှီးမားနှင့် နာဂါစကီသို့ အဏုမြူပုံးမကြိခင်ကတည်းကပင် ‘စစ်’သည် လူသတ်လက်နက်ပေါင်းစုံဖြင့် ရန်ငြိုးမရှိ သူများကို သတ်ခဲ့ကြရသည်။ လူသူအများစုသည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို မြတ်နိုးကြသည်ချည်း၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းအချက်မှာ စစ်ရှုံးနိုင်ငံမှ ခေါင်းဆောင်များ ဟစ်တလာ၊ ဂျင်နရယ်တို့ကျို တို့ပါမက စစ်နိုင်သော နိုင်ငံများမှ အင်္ဂလန်နန်းရင်းဝန် ချာချီ၊ အမေရိကန်သမ္မတ ရုစဗွဲထရမင်း တို့သည်လည်း စစ်ကိုဦးစားပေး စဉ်းစားကြသော စစ်ဝါဒီများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏ နှလုံးသားများသည် လူသားတွေကို

ကြင်နာခြင်းကင်းသော ကျောက်ခဲအသည်းနှလုံး(Stone Heart) များ ဖြစ်ကြသည်။

ဂျာမန်ဗိုလ်ချုပ် ရွန်းမဲလ်နှင့် အင်္ဂလန်ဗိုလ်ချုပ် မွန်ဂိုမာရီ တို့သည် လည်း စစ်စိတ်စစ်သွေးတွေ ကြွနေသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်ကို စိုးမိုးခဲ့သော နပိုလီယန်လက်သစ်များ ဖြစ် ကြကုန်သည်။ ရှေးအခါက ကျွန်မတို့ မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်များသည် တိုင်း ပြည်နစ်နာမှာ စိုးသည့်အတွက် ဘုရင်အချင်းချင်း စီးချင်းထိုးကြသည်။

“အရေးပါတဲ့ အချက်တစ်ခုဟာလည်း လူတွေတစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်တတ်ဖို့ပဲ။ လူတွေဟာ အမြဲတမ်း ချစ်ချင်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေဖြစ်တယ်။ ကျုပ်တို့ဟာ မြေကြီးရဲ့ သားသမီးတွေဖြစ်ပေမယ့် ချစ်တတ်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် မြေကြီးရဲ့ သားသမီးမဟုတ်တော့ဘူးဗျ။ ကောင်းကင်ဘုံက နတ်သမီး နတ်သားတွေ ဖြစ်လာကြပြီ”

အထက်ပါစကားများသည် ရုရှားစာရေးဆရာကြီး တော့စတိုင်း(လ်) ပြောခဲ့သော စကားများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအလိုတော့ မေတ္တာတရားပေါ့။ မေတ္တာခေါင်းပါးလို့သာ စစ်ဖြစ်ကြတာပါ။ ကျွန်မတို့ ရင်ထဲ(၁) ငြိမ်းချမ်းရေး၊ (၂) ငြိမ်းချမ်းရေး၊ (၃)ငြိမ်းချမ်းရေး ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းနေဖို့ လိုပါသည်။ စစ်သည်ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတဲ့ ရေအလျဉ်မှာ အလိုလိုပျော်ဝင်သွားပါတော့မည်။

ဒါစကားလုံးတွေ အတိအကျတော့ မဟုတ်ပါ။ သဘောကတော့ သည်သဘောပါပဲ။ အမြဲတမ်း သင်တန်းမှာအမှတ်နည်းခဲ့သော ကျွန်မကို မစ္စတာ ဝဒ်ဟော(လ်)က “a+”ပင် ပေးခဲ့ပါသည်။ သူ့ရဲ့ အမှတ်ပေးစနစ် က c,c+,b,b+,a,a+ ဖြစ်ပါသည်။ တခြားသော သင်တန်းသားတွေ မှာ b+ အထိသာ ရကြတာမို့ ကျွန်မကို အားကျသော်လည်း ကျွန်မ အတွက် သည်တစ်ခါသာ ရဖူးသော အမှတ်ဖြစ်ပါသည်။

ခြင်းချက်အနေနဲ့ ကျွန်မပြောရလျှင် ပရိယတ္တိသာသနာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဒေသနာမှာတော့ “၏” “သည်” မကွဲအာဂုံဆောင်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ ဘုရားဟောကြားသော တရားများ အဓိပ္ပာယ်လွဲချော်၍ မရပါ။ သံသရာကိစ္စဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း။ သို့သော်လည်း ကြက်ကူရွေးစကား သင်သလို ဖြစ်မည့်အစား ‘အသိ’ ပါတွဲဖို့ လိုပါသည်။ ထိုအသိဆိုသော ‘အသိ’ မှာ ကျွန်မတို့ဘဝအတွက် တန်ဖိုးအကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

သိစရာ မှန်သမျှ တစ်စမကျန် သယံဇာတဖြင့် အမှန်တိုင်းသိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဟူ၍ နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘုရားရှိခိုးအနက် အဓိပ္ပာယ်တွင် အကျုံးဝင်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။ ဂရိပညာရှင် ဆိုကရေးတီးပင် လူ့လောကတွင် သိဖို့ရာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ပထမဆုံးသိဖို့ ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ Know Thyself တဲ့။ ဘုရားမြတ်စွာ ‘အလို’ နှင့် တစ်ထပ်တည်းပင်။ လောကသားတိုင်း ‘အသိ’ ကြီးထွားစေလိုသော ဆန္ဒနှင့် ကျွန်မအမြဲ မျှော်မှန်းလျက် ရှိပါသတည်း။

နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်
တစ်ဖက်စောင်းနင်း မဖြစ်ဘူး
ဘက်စုံတယ်။ အရင်းရှင်စနစ်ကနေ
ဆိုရှယ်လစ်ဇင် ကွန်မြူနစ်ဇင်အထိ
သူ သင်ကြားသွားတာ။

ကမ္ဘာ့တက္ကသိုလ် အရပ်ရပ်က ဆရာတွေ ကိုလံဘိုအစီအစဉ် (Columbo Plan)နဲ့ အလဲအလှယ် သင်ကြားကြတဲ့ အကြောင်း ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကနေ ဝိဇ္ဇာသင်တန်း နောက်ဆုံးနှစ် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကိုအရွှေ့ အဲဒီနိုင်ငံခြားသား ဆရာ တွေနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံ သင်ကြားခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မတို့ မြန်မာ ပြည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွေမှာလည်း ဆရာ ကောင်းတွေ သမားရိုးကျ သင်နည်းကနေ လမ်းခွဲထွက်လာခဲ့ပြီး သင် ကြားပို့ချကြတာ အများကြီးပါ။ ကျွန်မ အင်မတန်ကံကောင်းစွာ ဆရာမ ပါမောက္ခ ဒေါ်မြစိန်(သမိုင်း)၊ ပါမောက္ခဦးဘညွန့်(နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ)၊ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလှဘူး(စိတ်ပညာ)၊ ဒေါက်တာစိန်တူ(စိတ်ပညာ)၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်း(သမိုင်း)၊ မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခ ဦးမောင်မောင် ကြီး၊ ဦးကျော်ရင်၊ ဒေါ်သန်းဆွေ၊ ဆရာ ဦးလှမောင်၊ ဦးလှရွှေ၊ ဒေါ်မြင့် သန်းနှင့် ဒေါ်နုနု စသည်တို့ကို မိလိုက်ပါတယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မောင်မယ်သစ်လွင်နေ့များ(Fresher Days) ကစလို့ မင်းတို့ဟာ သာမန် အထက်တန်းကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေ မဟုတ်ကြတော့ဘူး။ လူကြီးမင်းများ ဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ ကိုယ်ပိုင်အသိ၊

ကိုယ့်အလေ့အကျင့်နဲ့ကိုယ် သင်ခန်းစာတွေ နာယူကြ။ ဘာသာရပ်အသီး
သီး၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနဲ့ သင်ကြားကြတာမို့ ကျွန်မတို့ကို Ladies
And Gentlemen (လူကြီးသူမ)ရယ်လို့ ပြောဆိုဆက်ဆံကြပါတယ်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဝိဇ္ဇာနောက်ဆုံးနှစ်မှာ ကျွန်မယူထားတဲ့
ဘာသာရပ်အရ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ(Political Science)မှာ မစ္စတာ အနန္တဆင်
(Anada Singh) ခေတ်သစ်နိုင်ငံသမိုင်းမှာ (Modern History) မှာ
မစ္စတာဂျော့(ချ်)နဲ့ မစ္စတာရာဝါဂျာ(Barawaja) တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ကျွန်မမှတ်မိသလောက် မစ္စတာအနန္တဆင်ဟာ ပိန်ပိန်သွယ်သွယ်
အရပ်မနိမ့်မမြင့်၊ ရုပ်ရည်သနားကမားနဲ့ ဖျတ်လတ်တယ်။ ဖော်ရွေတဲ့
အပြုံးနဲ့မို့ ကျောင်းသားတွေ သူ့ကိုချစ်ကြတယ်။ သူဟာ ကာလကတ္တား
တက္ကသိုလ်က အမ်အေ(M.A)ဘွဲ့ သုံးထပ်ကွမ်း(Triple M.A) ရထား
သူတဲ့။ စာသင်တာ အင်မတန် စိတ်ရှည်တယ်။ အကြောင်းအရာတိုင်း
အသေးစိတ် ဆွေးနွေးလေ့ရှိပါတယ်။ သူ့သင်တန်းတက်ပြီးရင် စာထပ်
ကျက်စရာမလိုလောက်အောင် ခေါင်းထဲဝင်သွားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ Lec-
tures(သင်တန်းပို့ချမှုများ)ဟာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က ကျွန်မတို့ ဆရာ
ဒေါက်တာသန်းထွန်းလိုပဲ ရှင်းတယ်။ လိုက်ရေးလို့ အင်မတန်
ကောင်းပါတယ်။ လက်ရေးမြန်ရင်မြန်သလို အသေးစိတ် လိုက်ရေးနိုင်
လေလေ အကျိုးများလေလေပဲ။ အချက်အလက်တွေ တစ်ခါတည်း
ခေါင်းထဲဝင်သွားပါတယ်။

မစ္စတာ အနန္တဆင်က ကျောင်းသင်ရိုးအပြင် တခြားစာတွေ
အဖတ်များတယ်။ လစဉ်ထုတ် တိုင်း(မ်)၊ နယူး(စ်)ဝိမ်၊ ရိုးဒါးစ်ဒိုင်
ဂျက်စ်စတဲ့ အနောက်တိုင်းကထုတ်တဲ့ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များအပြင်
နေ့စဉ်သတင်းစာများ၊ လန်ဒန်တိုင်း(မ်)၊ အိန္ဒိယ နယူးဒေလီ အစရှိတဲ့
သတင်းစာ တွေဖတ်ပြီး အမြဲတမ်း ခေတ်နဲ့ ရင်ပေါင်တန်းနေပါတယ်။

သူလည်း အမေရိကန်ကထိက မစ္စတာဝဒ်ဟောလ် (Wathall) လို ကိုယ့်ကိုယ်ပိုင် ဗဟုသုတ လေ့လာအားထုတ်မှုနဲ့ သင်ခန်းစာတွေ လုပ်ရတာမို့ ကြက်တူရွေးလို အလွတ်ကျက်လေ့ရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေ အဖို့ နည်းနည်းမှမချောင်ပါဘူး။ သူ့သင်တန်းတက်ရင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ရပ် လိုက်မိရုံမက အပြင်ဗဟုသုတ(ဝမ်းစာလည်း လိုပါတယ်)။ ခွံ့ကျွေးမှ စားတတ်တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို လက်တွဲခေါ်သွားတာပါပဲ။

နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ် တစ်ဖက်စောင်းနင်းမဖြစ်ဘူး ဘက်စုံ တယ်။ အရင်းရှင်စနစ်ကနေ ဆိုရှယ်လစ်ဇင် ကွန်မြူနစ်ဇင်အထိ သင်ကြား သွားတာ။ အဲဒီတုန်းက တတိယကမ္ဘာစစ် တားဆီးရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး အကြောင်းအရာ ကမ္ဘာမှာ ရှေ့တန်းရောက်နေတာမို့ ဇောင်းပေးသင်ရင် ကျွန်မတို့ကို ပြန်ဆွေးနွေးခိုင်းပါတယ်။ သူကစာသင်ရင် ကျွန်မတို့ဆရာ ဒေါက်တာသန်းထွန်းလိုပဲ မြေဖြူလေးတစ်ချောင်း၊ သင်ပုန်းဖျက်တစ်ခု ကိုကိုင်ပြီး စင်ပေါ်တက်လာတာ၊ တစ်ခါတည်း ခေါင်းစဉ်ပေးပြီး လက် တန်းသင်ချတာ၊ ကမ္ဘာမြေပုံ၊ ဥရောပမြေပုံ ဆွဲတာလည်း မြန်လည်းမြန် အချိုးစားလည်း ကျနတယ်။ ကျွန်မတောင် ဘွဲ့ရပြီးလို့ အထက်တန်း ဆရာအဖြစ် အနန္တာဆင်နဲ့ ဆရာဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့ကို အတုခိုးပြီး မြေဖြူတစ်ချောင်း၊ ကျောက်သင်ပုန်းဖျက်ကိုင်ပြီး စင်ပေါ်တက် ခပ်တည် တည်သင်တာကို ကျွန်မတပည့်တွေ ပြောစမှတ်ပြု ကျန်ရစ်ကြပါတယ်။ ကျွန်မတို့ ဆရာသမားတွေ ကျေးဇူးပါပဲ။

ကျွန်မတို့အတွက် နိုင်ငံရေးသမိုင်းဆရာနဲ့ ဆရာမနှစ်ဦးကတော့ အိန္ဒိယတိုင်းသား ဆရာမစ္စတာဂျော့(ခ်)(George) နှင့် မစ္စဘရာဝါဂျာ (Barawaja) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။မစ္စတာ ဂျော့(ချ်)က အရပ်မြင့်မြင့်၊ မျက်နှာ လေးထောင့် နှုတ်ခမ်းပါးပါး၊ သူကမျက်နှာထား တည်ရုံမက ပါးစပ်ကို တင်းတင်းစေ့ထားတယ်။ အပြုံးအရယ်နည်းတယ်။ ဒါပေမဲ့

သဘော ကောင်းမယ့်ပုံပေါ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတို့ထုံးစံ သဘော ကောင်းတဲ့ဆရာ လိုလားတာကိုး။ နောက်တန်းကနေ စာသင်တန်းစကား များနေကြတာတို့၊ တစ်ခုခုခိုးစားနေတာတို့ကို မမြင်ချင်ယောင်ဆောင်ပြီး သင်ကြားစရာရှိတာ ဆက်သင်နေတာပဲ။ ကြာတော့ ကျောင်းသားတွေက သူ့ကိုအားနာလာပြီး စည်းကမ်း သေဝပ်လာကြတယ်။ ကျွန်မကြားဖူး တာက တပည့်တွေ အချိုးမပြေလို့ ဆရာစိတ်ထွက်လာရင် Duster (သင်ပုန်းဖျက်)တွေ ဘာတွေနဲ့ ကောက်ပေါက်တာတဲ့။ ဆရာကျော(ချ်)က စာသင်တော့ နည်းနည်းလေးတယ်။ ဆရာအနန္တာဆင်လို မသွက်ဘူး။

စာသင်တော့ကောင်းပါတယ်။ အချက်အလက်တွေကို ဝေဖန်သုံး သပ်တာ ကိုယ်ပိုင်ဟန် ရှိပါတယ်။ သူသင်တဲ့အချက်အလက်ကို အတိ အကျလိုက်နာမှ ကြိုက်တယ်။ စာသင်ပုံ တိကျတယ်။ ကဗျာဆရာ ကြီး ရာဘင်ဒြာနတ်တဂိုးရဲ့ ရှန်တီနီကေတန် ကျောင်းမျိုးကြိုက်တဲ့ ကျွန်မအဖို့တော့ စိတ်နည်းနည်း ကျဉ်းကြပ်ပါတယ်။ ကျွန်မ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှာ ဆရာမ ဒေါ်မြစိန်၊ ဆရာဦးဘညွန့်တို့ရဲ့ သင်ကြားပို့ချမှု၊ ဒေါက်တာ လှဘူးတို့ရဲ့ သင်ကြားပို့ချမှုကို ကျွန်မ အင်မတန် ကြိုက်နှစ် သက်ခဲ့မိတာကိုး။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဆရာများဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာ ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဒေါ်သိန်းညွန့်နဲ့ ဒေါ်ခင်မေတို့ကိုလည်း ကျွန်မ သဘောကျတယ်။ ငယ်စဉ်က စာသင်ခန်း အတွေ့အကြုံ ဖြတ်သန်းမှု တွေ ခုပြန်တွေး ခုပြန်သတိရပါတယ်။

မစ္စဘရာဝါဂျာကတော့ မျက်နှာချိုတယ်။ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနဲ့ သူကဆာရီ လှလှလေးတွေ ဝတ်ပြီး သေသပ်တယ်။ 'မစ္စ'ဆိုကတည်းက အပျိုကြီးပေါ့။ သူ စာသင်ပုံသင်နည်းကတော့ အတန်းကျောင်းဆန်တယ်။ နုတ်(စ်)တွေ ထုတ်လာပြီး နှုတ်တိုက်ချပေးတာ။ ကလေးတွေလို

လိုက်ကူးရတယ်။ အဲဒါ နှုတ်တိုက်ကျက်ရတယ်။ သူ့စကားလုံးတစ်လုံး
 အလွဲမခံဘူး။ အဲဒါကို ကျွန်မစိတ်ညစ်တာ။ Tutorial လေ့ကျင့်ခန်း
 ချိန်တွေမှာ နည်းပြဆရာ Tutor တွေနဲ့မဟုတ်ဘဲ သူတို့ကိုယ်တိုင်ပဲ
 ကိုင်တာ။ စာတွေကို အလွတ်မကျက်တတ်တဲ့ ကျွန်မကိုတော့ သူသိပ်
 ကျေနပ်ပုံမရဘူး။ ကျွန်မကို အတန်းကျောင်းက ဆရာတွေလိုပဲ သူ့စားပွဲ
 အနီးခေါ်ထား၊ အချက်အလက်တွေ ပြောပြပြီး ပြန်အလွတ်ရွတ်ခိုင်းတယ်။
 ကျွန်မကို မနိုင်ရင်ကာ သူငယ်ချင်းတွေက ဆရာမမမြင်အောင် လက်ခုပ်
 တီးပြကြရင်း တိတ်တိတ် နောက်ပြောင်ကြတယ်။ ကျွန်မလည်း
 တေတေပေပေ ယောက်ျားလေးတွေလိုပဲ မစွာရာဝါဂျာအတန်းကို
 အမြဲလစ်ရှင်လစ်သလို မတက်တော့ဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ သူ့ခမျာ
 ကျွန်မကို မေးတယ်ဆိုတော့ အားနာပြီး အတန်းပြန်တက်နဲ့ အဲသလို
 စာသင်ဘဝ သံသရာလည်နေတာ။

မစွာရာဝါဂျာဟာ ကျောင်းသားတွေအပေါ် အင်မတန် စေတနာ
 ထား သင်ရှာပါတယ်။ သူ့စာသင်ရင် သူ့ဆာရီအောက်က အတွင်းအင်္ကျီ
 တစ်ထည်လုံး ချွေးတွေရွဲနေတာပဲ။ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း မျက်တွင်းကျသွား
 ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေကလည်း သူ့ကိုလေးစားချစ်ခင်ကြပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ကျွန်မတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်းသင်ခန်းစာ တစ်ခု
 မှာ တောင်ငူခေတ် မင်းကြီးညိုအကြောင်း ရောက်သွားပါတယ်။ မင်းကြီး
 ညိုဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို သူ့စကားမပီတော့ “မင်းချီးယို” ပြောနေတာကို၊
 မင်းချီးယို တစ်ခွန်းပြောတိုင်း ကျောင်းသားတွေ ဝေါခနဲ ရယ်မောကြ
 တယ်။ သူ့ကိုယ်သူ့ကြည့်ပြီး ဘာမှားနေလဲ What's Wrong? လို့
 မေးရှာပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေကလည်း ဘယ်ဖြေတတ်ပါ့မလဲ။
 သူ့ရှက်သွားမယ့် အသေးစား လွဲချော်မှုလေးဖြစ်နေမှကိုး။ အဲဒီတော့
 ကျောင်းသားတွေဟာ သူ့စာသင်တာကို မလေးမစား လှောင်ပြောင်တယ်

လို့ အထင်လွဲပြီး ရုံးခန်းသွား Rector(ပါမောက္ခချုပ်)ကို တိုင်ပါလေ
ရော။ တိုင်ရင်းနဲ့ မစ္စဘရာဝါဂျာဟာ ပေါက်ကွဲပြီး ငိုယိုပါတော့တယ်။
သူ ဒီအတန်းလည်း မကိုင်ချင်တော့ဘူး။ ဒီမှာလည်း မနေချင်တော့ဘူး။
ပြန်မယ်တကဲကဲနဲ့ ပါမောက္ခချုပ်က အတော်ကို ချောမော့ရပါတယ်။

ဆရာကြီးက ကျွန်မတို့ အတန်းသားတွေကို စစ်ဆေးပြီး
အကြောင်းရင်း ဇာစ်မြစ်ကို သိသွားပြန်တော့ မျက်နှာအူအရာက ရယ်
ချင်စိတ် သိုသိပ်ပြီး ပြုံးစိပြုံးစိနဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဆရာမကို ပါမောက္ခချုပ်က
ပြေလည်အောင် ဘယ်လိုကြားဖျန်ဖြေ စေ့စပ်စကားဆိုလို့က်တယ် မသိ
ဘူး။ မစ္စဘရာဝါဂျာလည်း စိတ်ပြေသွားပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေ
တောင်းပန်ခိုင်းတာကြောင့်လည်း ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက ပါမောက္ခချုပ်ဟာ ဦးကိုဇေး(ဇေယျာမောင်)လို့
ထင်ပါတယ်။ ပါမောက္ခချုပ် အပြောင်းအလဲတွေနဲ့ ကျွန်မလည်း သိပ်
မမှတ်မိတော့ဘူး။ ကျွန်မတို့ မှတ်သားမိသမျှ ဒီကိစ္စကို ပါမောက္ခချုပ်
ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းတာဟာ အင်မတန် တော်တယ်လို့ ပြောကြဆိုကြတာ
ပါ။ နို့မဟုတ်ရင် အမှိုက်ကစ ပြာသာဒ်မီးလောင် ဖြစ်သွားနိုင်တာကိုး။

နောက် မစ္စဘရာဝါဂျာမို့ အတန်းထဲ ဝင်လာရင် မီးကိုရေနဲ့
လောင်းလိုက်သလို အားလုံးငြိမ်သက်သွားကြတယ်။ မစ္စဘရာဝါဂျာလည်း
သူစောစောက ကိစ္စတွေအပေါ် တင်ကျန်မနေတော့ဘဲ ဘာမှမဖြစ်သလို
စာကို ကြိုးစားပမ်းစားသင်ပါတော့တယ်။ ကျောင်းသားတွေက ခေါင်း
တညိတ်ညိတ်နဲ့ ရိုသေပျပ်ဝတ်ရင်း နားထောင်လို့ ကန်တော်မင်းကျောင်း
ဆရာတော်ရဲ့ ဆုံးမစကားနဲ့ “ဝမ်းထဲယုန်ယုန်လျင်ကြည့်သို့” ဆိုသလိုပေါ့။
ကျွန်မလည်း အတန်းလစ် မပြေးရဲတော့ဘူး။ အတန်းပြေးတယ်ဆိုတာ
လည်း ကောင်းတဲ့အကျင့်မှမဟုတ်တာ။

မှတ်ချက်။ ။ အဲဒီတုန်းက မန္တလေးတက္ကသိုလ်ဟာ သီးခြားတက္ကသိုလ်

မဖြစ်သေးဘူး။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လက်အောက်ခံပဲ ရှိသေးတယ်။
 ဒီတော့ ကျောင်းအုပ်ချုပ်မှုမှာ ပါမောက္ခချုပ်လို့ ခေါ်မယ့်အစား ကျောင်း
 အုပ်ကြီးလို့ပဲ ခေါ်ကြပါတယ်။

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

ဂဏ္ဏသိုလ်မှာ သင်ကြားတဲ့
ဆရာတွေဟာ အင်မတန်
စာသင်ကောင်းကြပါတယ်။ သူတို့အားလုံး
စာဖတ်နာသူတွေမို့
ဝမ်းစာပြည့်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

ကျွန်မ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်ကြားခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မရဲ့ စာသင်ဘဝမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို လည်း ချန်လှပ်လို့ မရပါ။ မက်ထရစ်စာမေးပွဲ အောင်ပြီးတာနဲ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို တန်းရောက်ခဲ့ပါတယ်။ အမှန်တိုင်းပြောရရင် ကျွန်မတို့ဆွေမျိုးထဲ ရှားရှားပါးပါး တက္ကသိုလ်ကို တန်းရောက်ခဲ့တာ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မ မေမေ၊ အဒေါ်နဲ့ ဦးလေး တွေက ဆေးလိုင်းကို ဝင်စေချင်ကြတယ်။ သည်တုန်းက အမှတ်သတ်မှတ် ချက်မရှိခဲ့ပါ။ ကျွန်မထက် စုစုပေါင်း ၇ မှတ်နည်းတဲ့ သူငယ်ချင်း တချို့တောင် ဆရာဝန် ဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ ဆေးကျောင်းသား တစ်ယောက် ဟာ အမ်ဘီတတိယနှစ်ကျမှ ကိုယ်ဖျင်းရင်ဖြစ်စေ၊ ပျင်းရင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ခံပဲ။ တစ်ပိုင်းတစ်စနဲ့ ဆေးလိုင်းကထွက်ပြီး ရိုးရိုးဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ သိပ္ပံဘွဲ့ယူတဲ့လူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ European Court ခေါ် သာသနာပြုကျောင်းတက်ခဲ့သူမို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အခြေခံ ကောင်းတဲ့အတွက် ဆေးလိုင်းဟာ ကျွန်မအတွက် ခက်ခဲမယ်မထင်ဘူး လို့ အားလုံးကတွက်ဆကြပါတယ်။

ခက်တာက ကျွန်မဆရာဝန်အလုပ်ကို လုံးဝဝါသနာ မပါတာ